

Fekete István

Zsellérek

„... ülök a vadkörtefa alatt. Az idő pereg mellém a csöndben, szívem megmelegedik, és beszélni kezd a csend...”

A vadkörtefa alatt Zsellér Péter ül, és a csend beszédéből az ő története elevenedik meg előttünk a könyv lapjain.

Az, hogy hogyan lesz egy okos és szorgalmas parasztgyerekből diplomás, egyetemet végzett jogász, hogy hogyan birkózik meg a városi iskola adta nehézségekkel, miként talál magának legeslegjobb örökbarátot, hogyan éli meg a szerelmeket és a csalódásokat.

A rengeteg vívódás és kétség a két életforma között, hiszen falun már nem paraszt, de a városban még nem úr, ám a lelke mindig csak otthon, a döngöltpadlós kis parasztházukban, a vastag dunyhák alatt talál nyugalomra.

Fekete István megindítóan szép gondolatokkal szólaltatja meg Pétert a haza, a föld és a természet feltétel nélküli szeretetéről, hogy mit jelent megbecsülni és megbecsültnek lenni, milyen keserű tud lenni a veszteség, visszavonhatatlan a halál, milyen nehéz úgy élni az életünket, hogy mindig a helyes úton járjunk.

A természet közelsége, szépsége és szeretete – mint minden Fekete István műben – központi szerepet kap, gondosan belesimítva a történetbe, olyan élethűen ábrázolva azt, hogy olvasás közben halljuk a talpunk alatt ropogó havat, érezzük a frissen szüretelt szőlő illatát, szúrja a talpunkat a learatott tarló, csiklandozzák a kezünket az érett búzakaralások...

Mindeközben pedig zajlik a történelem, végén járunk az első világháborúnak, kezdetét veszi a Tanácsköztársaság, a vörös terror, amely Péter otthonról hozott tiszta, őszinte értékrendjét is próbára teszi.

A regény 1939-ben egy irodalmi pályázatra készült, amelyet meg is nyert, és országos ismertséget hozott Fekete Istvánnak. 1939-44 között hétszer adták ki.

Az író sohasem politizált, de az igazat mindig mindenről megírta, így kerültek bele olyan fejezetek is a regénybe, amelyek miatt később sokéves kényszerű hallgatásra ítélték. Az ötvenes években az akkori hatalom úgy gondolta, hogy a mű rossz fényben tünteti fel a Tanácsköztársaságot, ezért a könyv 1946-ban tiltólistára került, és csak a rendszerváltás után adták ki újra, akkor is még cenzúrázva, teljes szöveggel 1994-ben jelent meg először.

Jó olvasást kívánok: Mócsán Krisztina, könyvtáros

